

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 21.12.2006
KOM(2006) 831 v konečnom znení

**NÁVRH SPRÁVA KOMISIE RADE
A EURÓPSKEMU PARLAMENTU**

Hodnotiaca správa

o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998 o uplatňovaní článkov 87 (bývalý článok 92) a 88 (bývalý článok 93) Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci, podľa článku 5 tohto nariadenia

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Prijaté nariadenia o skupinových výnimkách	4
2.1.	Prvá generácia: nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky (SME) a pre pomoc <i>de minimis</i> (okrem odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva) a nariadenia o skupinových výnimkách pre pomoc vzdelávaniu a zamestnanosti	4
2.2.	Druhá generácia: nariadenia o skupinových výnimkách pre pomoc <i>de minimis</i> a pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim v oblasti výroby, spracovania a marketingu poľnohospodárskych produktov a produktov rybného hospodárstva	5
2.3.	Transparentnosť a monitorovanie	6
3.	Skúsenosti získané v súvislosti s uplatňovaním splnomocňujúceho nariadenia a existujúcich nariadení o skupinových výnimkách.....	7
3.1.	Uplatnenie nariadení o skupinových výnimkách členskými štátmi.....	7
3.2.	Nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky (okrem odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva), vzdelávanie a zamestnanosť	8
3.3.	Nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky v odvetví poľnohospodárstva	9
3.4.	Nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky v odvetví rybného hospodárstva.....	10
3.5.	Transparentnosť a monitorovanie	10
4.	Závery k aplikácii splnomocňujúceho nariadenia a k budúceму vývoju	11
	ANNEX.....	13

1. Úvod

Nariadenie Rady (ES) č. 994/98¹ (ďalej splnomocňujúce nariadenie (ER)) prijaté 7. mája 1998, splnomocňuje Komisiu vyhlásiť prostredníctvom nariadení, že určité kategórie pomoci sú kompatibilné so spoločným trhom (nariadenia o skupinových výnimkách (ďalej GER) – článok 1 ER), a že určitá štátna pomoc nespĺňa všetky kritériá článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES (*de minimis* – článok 2). Takáto pomoc bude oslobodená od oznamovacej povinnosti podľa článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES, a preto ju členské štáty môžu zaviesť bez toho, aby čakali na rozhodnutie Komisie.

Komisia predložila Rade návrh splnomocňujúceho nariadenia ako pokus zaviesť stanovenie priorit a zjednodušenie v oblasti štátnej pomoci so zamýšľaným trojitým účinkom:

- V oblastiach, v ktorých má Komisia dostatočné skúsenosti na určenie všeobecných kritérií zlučiteľnosti, mohli by členské štáty bez ďalších konaní pred Komisiou implementovať pomoc, ktorá nevyvoláva obavy týkajúce sa jej zlučiteľnosti.
- V dôsledku priamej uplatniteľnosti nariadení v členských štátoch (článok 249 Zmluvy o ES), by sa súlad s GER mohol zabezpečiť prostredníctvom občianskoprávneho vymáhania pred vnútroštátnymi súdmi.
- GER umožňujú Komisii koncentrovať svoje zdroje na prípady, ktoré narúšajú hospodársku súťaž v najväčšej miere.

S ohľadom na zabezpečenie efektívnej kontroly a povinnosti Komisie vykonávať stály dohľad nad všetkými systémami pomoci (článok 88 ods. 1 Zmluvy o ES), splnomocňujúce nariadenie zahŕňa ustanovenia o transparentnosti, podávaní správ a monitorovaní všetkých opatrení pomoci uplatnených v zmysle GER.

GER môžu byť prijaté pre nasledovné kategórie pomoci (článok 1 ER):

- malé a stredné podniky (SME),
- výskum a vývoj,
- ochranu životného prostredia,
- zamestnanosť a vzdelávanie, a
- pomoc, ktorá súhlasí s mapou schválenou Komisiou pre každý členský štát na poskytnutie regionálnej pomoci.

V nariadeniach vyšpecifikuje Komisia účel pomoci, kategórie príjemcov, prahy limitujúce vyňatú pomoc, podmienky upravujúce kumuláciu pomoci a podmienky monitoringu.

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci, Ú.v. ES L 142/1-4 zo 14.5.1998.

Nariadenia týkajúce sa *de minimis* (článok 2 ER) zabezpečia, že pomoc poskytnutá tomu istému podniku za dané časové obdobie nepresiahne určitú pevne stanovenú čiastku.

Komisia predkladá Európskemu parlamentu a Rade túto správu o uplatňovaní tohto nariadenia v zmysle jeho článku 5. Táto správa bola posúdená Poradným výborom pre štátnu pomoc dňa 9.11.2006.

Na prípravu tejto správy Komisia žiadala o poskytnutie skúseností členské štáty prostredníctvom dotazníka adresovaného všetkým členským štátom EÚ a krajinám EZVO zúčastneným na Dohode o EHP, a následnej diskusie na multilaterálnom stretnutí medzi Komisiou a orgánmi členských štátov dňa 27. júna 2006. Odozva členských štátov je základom tretej časti tejto správy.

2. PRIJATÉ NARIADENIA O SKUPINOVÝCH VÝNIMKÁCH

Na základe skúseností získaných pre definovanie všeobecných kritérií o zlučiteľnosti a rozvoji spoločného trhu, prijala Komisia od roku 2001 sériu GER pre pomoc malým a stredným podnikom (SME), zamestnanosti a vzdelávaniu, ako aj nariadenia *de minimis* (pre odkazy pozri prílohu A). Všetky nariadenia sa v súčasnosti uplatňujú do 31. decembra 2006², okrem nariadenia o pomoci *de minimis* v odvetví poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, ktoré sa uplatňuje do 31. decembra 2008.

Neboli ešte prijaté GER pre oblasť pomoci na ochranu životného prostredia a pre pomoc na výskum a vývoj pre veľké podniky, keďže prax s oznamovaním pomoci sa považovala za nedostatočnú.³

2.1. Prvá generácia: nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky (SME) a pre pomoc *de minimis* (okrem odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva) a nariadenia o skupinových výnimkách pre pomoc vzdelávaniu a zamestnanosti

V januári 2001 bol prijatý prvý balík troch nariadení, ktorými sú nariadenie Komisie (ES) č. 68/2001 o pomoci vzdelávaniu, nariadenie Komisie (ES) č. 69/2001 o pomoci *de minimis* a nariadenie Komisie (ES) č. 70/2001 o štátnej pomoci malým a stredným podnikom. Prvá generácia GER bola doplnená v decembri 2002 nariadením Komisie (ES) č. 2204/2002 o štátnej pomoci pre zamestnanosť. GER týkajúce sa zamestnanosti sa uplatňuje iba na schémy pomoci, zatiaľčo všetky ostatné GER pokrývajú tiež individuálne udelenie pomoci mimo schém.

Vo februári 2004 rozšírilo nariadenie Komisie (ES) č. 364/2004 svoju pôsobnosť z GER týkajúcich sa SME na pomoc pre výskum a vývoj pre SME. V tom istom čase toto nariadenie a nariadenie Komisie (ES) č. 363/2004 prispôbilo GER o SME a vzdelávaní novej definícii SME (pozri dole) a stanovuje, že špecifické povinnosti podávania ročných správ v dvoch GER sú nahradené všeobecným systémom podávania ročných správ o štátnej pomoci spolu

² O predĺžení pozri časť 4.

³ O regionálnej investičnej pomoci pozri časť 4 a poznámku pod čiarou č. 16.

s nadobudnutím účinnosti ustanovení o podávaní správ v zmysle nariadenia (ES) č. 794/2004 (implementujúce nariadenie)⁴.

Pôsobnosť nariadení v platnom znení a po uplynutí platnosti Zmluvy o ESÚO dňa 23. júla 2002 sa môže zhrnúť nasledovne: Zatiaľčo v prípade GER pre malé a stredné podniky nariadenia o skupinových výnimkách týkajúcich sa pomoci vzdelávaniu a zamestnanosti, ako aj oblasti výskumu a vývoja, pokrývajú všetky odvetvia, vrátane poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, a vylučujú iba pomoc pre uhoľný priemysel (pokiaľ ide o vzdelávanie, výskum a vývoj pre SME) a pomoc pre uhoľný priemysel, stavbu lodí a dopravu (pokiaľ ide o zamestnanosť), nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky (okrem výskumu a vývoja) nepokrývajú pomoc odvetviu poľnohospodárstva a rybného hospodárstva. Okrem toho, GER pre malé a stredné podniky vylučuje pomoc uhoľnému priemyslu, hoci úprava *de minimis* vylučuje odvetvie poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a dopravy. V rozsahu pôsobnosti GER, pomoc presahujúca určitý prah alebo preukazujúca určité osobitosti musí byť oznámená Komisii podľa článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES.

Nariadenie Komisie (ES) č. 70/2001 pripúšťa pomoc pre SME na začiatočnú investíciu, okrem poradenských služieb a pre prvú účasť na veľtrhoch a výstavách. Podniky sú definované na základe definície o SME stanovenej v odporúčaní Komisie⁵.

Hoci sa splnomocňujúce nariadenie zmiňuje o „pomoci SME“ ako o oddelenej kategórii pomoci, malo by sa uviesť, že všetky ostatné kategórie vyňatej pomoci zahŕňajú tiež možnosti prostredníctvom bonusov na podporu SME na základe osobitne výhodných podmienok.

Nariadenie Komisie (ES) č. 68/2001 o pomoci vzdelávaniu ponúka možnosť poskytnúť pomoc pre všeobecné a špecifické vzdelávanie.

Nariadenie Komisie (ES) č. 2204/2002 o pomoci zamestnanosti ponúka možnosť poskytnúť pomoc na tvorbu nových pracovných miest a prijímanie znevýhodnených a zdravotne postihnutých pracovníkov a poskytnúť náhradu za dodatočné náklady na zamestnávanie zdravotne postihnutých pracovníkov.

Nariadenie Komisie (ES) č. 69/2001 o pomoci *de minimis* stanovuje, že pomoc podniku, ktorá nepresahuje prah 100 000 EUR počas obdobia troch rokov sa nepovažuje za štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, a preto nepodlieha požiadavke oznámenia.

2.2. Druhá generácia: nariadenia o skupinových výnimkách pre pomoc *de minimis* a pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim v oblasti výroby, spracovania a marketingu poľnohospodárskych produktov a produktov rybného hospodárstva

Druhá generácia GER pripúšťa pomoc pre SME v odvetví poľnohospodárstva a rybného hospodárstva a zavádza špecifickú úpravu *de minimis* v týchto odvetviach.

⁴ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES, Ú.v. EÚ L 140, 30. apríla 2004, s. 1.

⁵ Odporúčanie Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003 týkajúce sa definície mikropodnikov, malých a stredných podnikov, Ú.v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36, účinné od 1. januára 2005, ktorým sa nahrádza odporúčanie Komisie č. 96/280/ES z 3. apríla 1996, Ú.v. ES L 107, 30.4.1996, s. 4.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1/2004 o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky v odvetví poľnohospodárstva upravuje niekoľko typov pomoci, vrátane investičnej pomoci pre výrobu, uchovanie tradičnej krajiny a stavieb, investičnej pomoci na spracovanie a marketing a pomoci na podporu výroby a marketingu kvalitných poľnohospodárskych výrobkov.

Podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1595/2004 o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky v odvetví rybného hospodárstva môže byť vyňatých niekoľko typov pomoci vrátane týchto: propagácia a/alebo reklama výrobkov rybného hospodárstva, inovačné opatrenia a technická pomoc, likvidácia rybárskych plavidiel, ako aj oslobodenia od dane na palivo vykonávané podľa smerníc Rady o daniach na energie a DPH, pokiaľ tieto oslobodenia od dane tvoria štátnu pomoc. Nariadenie sa neuplatňuje na pomoc poskytnutú malým a stredným podnikom pre čiastky pomoci presahujúce 1 milión EUR na príjemcu a za rok alebo na pomoc individuálnym projektom s oprávnenými výdavkami presahujúcimi 2 milióny EUR.

Prax ukázala, že pokiaľ sú splnené určité podmienky, veľmi malé čiastky pomoci poskytnutej poľnohospodárstvu a rybnému hospodárstvu nespĺňajú kritériá článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. V októbri 2004 prijala Komisia nariadenie (ES) č. 1860/2004 o pomoci *de minimis* v odvetví poľnohospodárstva a rybného hospodárstva. Toto nariadenie sa netýka vnútroštátnej pomoci do 3000 EUR na farmára alebo rybára v priebehu troch rokov. S cieľom vyhnúť sa narušeniu hospodárskej súťaže musia tiež členské štáty rešpektovať celkový strop v priebehu troch rokov, ktorý sa približne rovná 0,3 % produkcie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

2.3. Transparentnosť a monitorovanie

Splnomocňujúce nariadenie a špecifické GER obsahujú množstvo ustanovení týkajúcich sa transparentnosti a monitorovania⁶. Transparentnosť je zabezpečená uverejnením súhrnnej informácie v *Úradnom vestníku Európskej únie* a každoročným podávaním správ.

Podľa prvej generácie GER musia členské štáty zaslať Komisii súhrnnú informáciu do 20 pracovných dní odo dňa implementácie opatrenia. Druhá generácia zavádza dodatočné ustanovenia o transparentnosti. Formuláre týkajúce sa súhrnnej informácie sa musia zaslať do 10 pracovných dní pred tým, ako sa opatrenie pomoci stane účinným. Komisia uverejňuje formuláre do 5 pracovných dní v pôvodnom jazyku na internete. V čase účinnosti opatrenia pomoci je členský štát povinný uverejniť na internete úplný text tohto opatrenia.

Pokiaľ ide o podávanie správ, splnomocňujúce nariadenie požaduje od členských štátov, aby poskytovali ročné správy o uplatňovaní skupinových výnimiek, ktoré musia byť dostupné ďalším členským štátom. Implementujúce nariadenie zaviedlo nové ustanovenia pre revidovaný štandardizovaný formát podávania správ⁷ pre všetky existujúce opatrenia pomoci, vrátane tých, ktoré upravujú GER.

Monitorovacie pravidlá požadujú od členských štátov, aby uchovávali záznamy počas obdobia desiatich rokov⁸. Tieto pravidlá sa uplatňujú tiež na pomoc *de minimis*, hoci nariadenie týkajúce sa *de minimis* nepožaduje, aby opatrenia boli uverejnené, ani nevyžaduje podávanie správ.

⁶ Článok 3 splnomocňujúceho nariadenia.

⁷ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 zo dňa 21. apríla 2004 (Ú.v. ES L 140, 30.04.2004); pozri kapitolu III a prílohu IIIA, IIIB (Poľnohospodárstvo) a IIIC (Rybné hospodárstvo).

⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 (Ú.v. ES z 27.3.1999, s. 6), čl. 15 ods. 1 Právomoci Komisie žiadať späť pomoc budú podliehať premlčacej dobe desiatich rokov.

3. SKÚSENOSTI ZÍSKANÉ V SÚVISLOSTI S UPLATŇOVANÍM SPLNOMOCŇUJÚCEHO NARIADENIA A EXISTUJÚCICH NARIADENÍ O SKUPINOVÝCH VÝNIMKÁCH

3.1. Uplatnenie nariadení o skupinových výnimkách členskými štátmi

Komisia sa domnieva, že uplatňovanie splnomocňujúceho nariadenia a implementácia rôznych GER je relatívne úspešná. Skúsenosti ukázali, že členské štáty značne získali pri zrýchlení procesu implementovania opatrení pomoci v oblastiach upravených GER. Pre členské štáty EÚ-10 predstavuje nariadenie dôležitý nástroj pre prispôsobenie ich politiky štátnej pomoci. Niektoré členské štáty však uviedli, že zavedenie GER viedlo k administratívnym prekážkam a zodpovednosti, ktoré sú nadmerné a ťažko sa vykonávajú v praxi. Z pohľadu Komisie zavedenie GER viedlo k redukcii množstva notifikovaných prípadov, ktoré v princípe mali umožniť Komisii koncentrovať viac zdrojov na väčšinu prípadov s deformačným vplyvom. Toto však bolo vo veľkej miere vykompenzované nárastom v celkovom počte prípadov štátnej pomoci vyplývajúcim z nedávneho rozšírenia.

Uplatňovanie GER je značne rôznorodé v závislosti od jedného cieľa k druhému a od jedného členského štátu k ďalšiemu. Miera použitia pomoci pre malé a stredné podniky bola relatívne vysoká, zatiaľčo počet uplatňovaných schém podľa GER pre zamestnanosť bol relatívne nízky. Či sa GER využívajú často, vyjadruje explicitnú voľbu politiky, v súvislosti s ktorou napríklad ministerstvo obchodu a priemyslu vo Veľkej Británii odporúča poskytujúcim orgánom, aby maximalizovali využitie GER. V protiklade s týmto počet opatrení predložených niektorými inými členskými štátmi je relatívne nízke.

V priebehu rokov 2001 až 2005 informovali členské štáty Komisiu o takmer 1300 opatreniach pomoci spadajúcich pod režim GER. Viac ako polovica dotknutej pomoci sa týkala malých a stredných podnikov v odvetví výroby a služieb, zatiaľčo jedna štvrtina pomoci sa týkala vzdelávania. Relatívne málo opatrení sa týkalo pomoci zamestnanosti a malým a stredným podnikom v odvetví rybného hospodárstva (príloha C tabuľky 1).

V roku 2001 sa uplatnilo okolo 150 opatrení na základe dvoch GER. Od roku 2001 do roku 2005 vzrástol výrazne počet opatrení. V samotnom roku 2005 zaviedli členské štáty viac ako 400 opatrení: 198 opatrení vyňatej pomoci pre malé a stredné podniky⁹ primárne v odvetviach výroby a služieb, ďalej 88 opatrení pomoci malým a stredným podnikom v poľnohospodárskom odvetví, 69 v oblasti vzdelávania, 26 v oblasti zamestnanosti a 22 pre malé a stredné podniky v rybnom hospodárstve.

V priebehu rokov 2001 až 2005 štyri členské štáty Taliansko (28 % z celkového počtu opatrení), Veľká Británia (23 %), Nemecko (14 %) a Španielsko (11 %) predstavovalo 75 % všetkých opatrení. Počet opatrení predložených niektorými členskými štátmi bol relatívne nízky: celkovo okolo desať alebo menej v Dánsku, Fínsku, Írsku, Luxembursku, Portugalsku, Švédsku a Francúzsku¹⁰. Členské štáty EÚ-10 predstavovali viac ako 20 % opatrení predložených v roku 2005 (príloha C, tabuľka 2).

Zaviedlo sa 160 opatrení pomoci malým a stredným podnikom v poľnohospodárstve, ktoré sú v súlade s predchádzajúcim odhadom vychádzajúcim z toho, že okolo 30 % všetkých opatrení v poľnohospodárstve by malo spadať pod GER. Doposiaľ GER v poľnohospodárskom sektore najviac využívalo Taliansko (39 opatrení v rokoch 2004 a 2005), Spojené Kráľovstvo (23),

⁹ Okolo 20 % týchto opatrení sa týkalo pomoci pre výskum a vývoj.

¹⁰ V prípade Francúzska číslo nezahŕňa poľnohospodárske odvetvie.

Francúzsko (22) a Španielsko (21). Členské štáty začali tiež v roku 2005 používať GER pre malé a stredné podniky pôsobiace v odvetví rybného hospodárstva, najmä Taliansko (13).

Pokiaľ ide o výdavky, v roku 2005 bolo podľa odhadu poskytnutých 2,9 miliardy EUR v rámci troch GER na pomoc malým a stredným podnikom, vzdelávaniu a zamestnanosti¹¹. Pomoc malým a stredným podnikom predstavovala 1,5 miliardy EUR, 1 miliarda EUR bolo poskytnutá na pomoc vzdelávaniu a 0,4 miliardy EUR na pomoc zamestnanosti. V celej EÚ pomoc uplatnená na základe GER predstavovala okolo 8 % celkovej pomoci zameranej na horizontálne ciele v roku 2005, hoci podiel niekoľkých členských štátov bol značne vysoký: Grécko 25 %, Estónsko 29 %, Portugalsko 33 % a Poľsko 63 %. (príloha C, tabuľka 3).

3.2. Nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky (okrem odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva), vzdelávanie a zamestnanosť

Komisia uvádza, že hoci napriek zníženiu počtu oznámení, členské štáty naďalej oznamujú niektoré opatrenia pomoci v prípadoch, v ktorých:

- opatrenie nepatrí do oblasti pôsobnosti nariadení o skupinových výnimkách,
- prah stanovený v nariadeniach o skupinových výnimkách znamená oznamovaciu povinnosť, napríklad nariadenie o skupinovej výnimke týkajúcej sa vzdelávania má prah vo výške 1 milióna EUR na jeden projekt,
- neexistuje (vnímaná) dostatočná právna istota.

Analýza opatrení, ktoré sú naďalej oznamované, ukazuje, že významný počet opatrení môže využiť nariadenia o skupinových výnimkách. V tejto súvislosti Komisia v mnohých prípadoch poradila členským štátom, aby využili nariadenia o skupinových výnimkách.

Pri uplatňovaní GER sa však členské štáty stretli s určitými ťažkosťami. Mnoho z nich poukazuje na nedostatočnú jasnosť niektorých ustanovení a definícií, čo im ponecháva priestor na výklad.

Pomerne málo problémov bolo zaznamenaných v súvislosti s uplatňovaním nariadenia o skupinovej výnimke týkajúcej sa vzdelávania. Bol však oznámený značný počet opatrení pomoci, pretože táto prekračovala prahovú hodnotu vo výške 1 milióna EUR stanovenú v nariadení o skupinovej výnimke, čo znamenalo individuálnu oznamovaciu povinnosť. Tieto opatrenia boli všeobecne posudzované podľa pravidiel GER a z veľkej časti boli schválené. Rozbor týchto prípadov a otázok však ukázal, že členské štáty majú ťažkosti pri správnom uplatňovaní určitých ustanovení, napríklad pokiaľ ide o oprávnené výdavky, ako sú definované v čl. 4 ods. 7, najmä osobné výdavky školiteľov, infraštruktúru v oblasti vzdelávania, náklady oddelení pre vzdelávanie/personálnych oddelení a diferencovanie medzi všeobecným a špecifickým vzdelávaním podľa čl. 2 písm. d) a e).

Počet opatrení týkajúcich sa podpory zamestnanosti oznámených alebo uplatnených podľa príslušného GER je pomerne nízky. Členské štáty oznámili opatrenia kvôli potrebe právnej istoty alebo preto, že čiastka pomoci znamenala v danom prípade oznamovaciu povinnosť stanovenú v článku 9 nariadenia o skupinovej výnimke na podporu zamestnanosti, najmä pri

¹¹ Doposiaľ nie sú k dispozícii údaje pre poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo.

dodatočných skupinách znevýhodnených osôb a zmene zmlúv. Množstvo otázok členských štátov týkajúcich sa pravidiel a definícií ukázalo, že existujú problémy pri uplatňovaní nariadenia o skupinovej výnimke na pomoc zamestnanosti, napríklad v súvislosti s chráneným zamestnaním, nákladmi na zamestnávanie zdravotne postihnutých osôb, zachovaním pracovných miest pre znevýhodnených pracovníkov a zdravotne postihnuté osoby na určitú dobu a s dodatočnými nákladmi súvisiacimi s pracovnými podmienkami zdravotne postihnutých osôb. Okrem toho, mnoho členských štátov vníma tieto ustanovenia ako príliš zložité, čo môže čiastočne vysvetľovať pomerne nízky počet opatrení uplatnených v rámci nariadenia o skupinovej výnimke na pomoc zamestnanosti. Pokiaľ budúce prípady tento trend potvrdia, môže to byť pre Komisiu dôvodom, aby prehodnotila oblasť pôsobnosti nariadenia o skupinovej výnimke na podporu zamestnanosti.

V prípade¹² proti Komisii sa Belgicko usilovalo zrušiť nariadenie o skupinovej výnimke na pomoc zamestnanosti. ESD vo svojom rozsudku zamietol žalobu podanú Belgickom, podporil nariadenie Komisie a vydal nižšie uvedené prehlásenie o príslušných právomociach Komisie a Rady v oblasti štátnej pomoci. ESD uviedol, že Komisia neprekročila svoje právomoci, keď pre štátnu pomoc stanovila kritériá zlučiteľnosti. Komisia sa nemusela obmedziť iba na jednoduchú kodifikáciu svojej predošlej praxe, ale mohla využiť svoje skúsenosti, aby stanovila nové kritériá zlučiteľnosti, vrátane prísnejších kritérií, ako sú existujúce kritériá. Rada nariadením Rady (ES) č. 994/98 delegovala na Komisiu právomoc vyhlásiť, že určité kategórie pomoci sú zlučiteľné so spoločným trhom a nepodliehajú oznamovacej povinnosti.

Nariadenie o skupinovej výnimke týkajúce sa malých a stredných podnikov bolo široko využívané vo väčšine členských štátov. Niekoľko krajín oznámilo ťažkosti pri uplatňovaní súčasnej definície malých a stredných podnikov, ktorú považovali za zložitú. Niektoré opatrenia pomoci pre malé a stredné podniky sú i naďalej oznamované kvôli (pocitovanému) riziku, že by z opatrenia pomoci mohli mať úžitok veľké podniky. Okrem toho, Komisia zaznamenala, že v určitých odvetviach je uplatňovanie tohto nariadenia o skupinovej výnimke obtiažne, vzhľadom na zložitosť schém pomoci, napríklad opatrenia pomoci pre širokopásmové služby.

Komisia poskytla členským štátom podporu, pokiaľ ide o výklad špecifických ustanovení a definícií v nariadeniach o skupinových výnimkách. Táto podpora spolu so značným úsilím zo strany členských štátov viedla k zvýšeniu kvality predkladaných súhrnných informácií a k pomerne bezproblémovému administratívne procesu.

3.3. Nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky v odvetví poľnohospodárstva

Komisia uvádza, že členské štáty využívali nariadenie č. 1/2004 veľmi odlišne. Toto môže byť odrazom rozdielov v dobe, ktorú jednotlivé vnútroštátne orgány potrebujú, aby sa prispôbili novému nariadeniu, najmä v členských štátoch, v ktorých je významný počet opatrení pomoci riadený na regionálnej úrovni. Rozbor opatrení, ktoré sú i naďalej oznamované, ukazuje, že značný počet opatrení by mohol využiť nariadenie o výnimke. Jedným z dôvodov môže byť riziko, aby opatrenie pomoci nevyužili iné ako malé a stredné podniky, hoci vo väčšine členských štátov sa nezdá pravdepodobné, že by poľnohospodárske podniky nespĺňali definíciu malých a stredných podnikov.

¹² Prípád C-110/03, Belgicko proti Komisii. Rozsudok zo 14. apríla 2005.

Čo sa týka členských štátov EÚ-10, zvláštne opatrenia pri existujúcej pomoci v poľnohospodárskom odvetví¹³ môžu byť hlavným dôvodom, prečo sa zaviedol pomerne malý počet opatrení pomoci, a prečo sa nariadenie o výnimke používa len zriedka. To sa môže zmeniť, akonáhle po 1. máji 2007 nadobudne účinnosť doložka o platnosti („sunset clause“) v rámci existujúceho opatrenia pomoci.

V súvislosti sa uplatňovaním nariadenia č. 1/2004 bolo zaznamenaných pomerne málo ťažkostí. Hlavné problémy súvisia s výkladom pravidiel v čl. 4 ods. 8 a čl. 7 ods. 7, že nariadenie upravuje iba investičnú podporu, ktorá nie je obmedzená na špecifické poľnohospodárske produkty. Vznikli tiež otázky v súvislosti s pravidlom v čl. 4 ods. 8, že vyňatá nie je pomoc na „jednoduché náhradné investície“. Celkovo vládli určité obavy, že neboli splnené všetky podmienky nariadenia, pri približne 10 % opatrení, pre ktoré boli predložené súhrnné informácie podľa nariadenia č. 1/2004.

3.4. Nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky v odvetví rybného hospodárstva

Po počiatočnom období obmedzeného záujmu o nové nariadenie o skupinovej výnimke pre malé a stredné podniky pôsobiace v rybnom hospodárstve zaznamenala Komisia v mnohých členských štátoch nárast informovanosti o tomto nariadení a jeho využívaní. Monitorovanie ex-ante jednotlivých opatrení zo strany Komisie pomáha členským štátom pri riadnej implementácii nariadenia a jeho prípadných zmenách a doplneniach. Zverejňovanie opatrení vyňatých z oznamovacej povinnosti na internete prispelo k väčšej transparentnosti a účinnejšej kontrole štátnej pomoci v odvetví rybného hospodárstva.

3.5. Transparentnosť a monitorovanie

Uverejňovanie opatrení týkajúcich sa nariadení o skupinových výnimkách

Vzhľadom na nutnosť prekladu do 19 jazykov sú opatrenia v rámci nariadení o skupinových výnimkách zverejňované v *Úradnom vestníku Európskej únie* po približne šiestich mesiacoch. K ďalším oneskoreniam dochádzalo v dobe po pristúpení. Okrem toho sa objavila otázka, či zverejňovanie v *Úradnom vestníku Európskej únie* je najlepším prostriedkom na zabezpečenie transparentnosti. Vhodnejším by mohlo byť včasné zverejňovanie opatrení v záväznom znení na internete. Za účelom okamžitého zlepšenia transparentnosti Komisia zverejňuje na internete záväzné znenie formulárov so súhrnnými informáciami predloženými po 1. 1. 2006, hoci v tomto smere neexistuje žiadna právna povinnosť.

Transparentnosť sa významne zlepšila dodatočnými ustanoveniami zavedenými druhou generáciou skupinových výnimiek (pozri oddiel 2.3)

Predkladanie ročných správ

Nové požiadavky na predkladanie správ stanovené v implementačnom nariadení normalizovali a zjednodušili informácie požadované pri všetkých opatreniach pomoci, a tým znížili zaťaženie členských štátov. Ako požadovalo splnomocňujúce nariadenie, Komisia

¹³ Zmluva o pristúpení, Príloha IV, bod 4. „Poľnohospodárstvo“, strana 798 znenia publikovaného v *Úradnom vestníku Európskej únie*, L 236 z 23.9.2003.

prostredníctvom CIRCA¹⁴ poskytovala členským štátom tiež informácie o počte opatrení v rámci skupinových výnimiek a o výdavkoch na tieto opatrenia.

Monitorovanie

GR pre hospodársku súťaž vykonáva pri nariadeniach o skupinových výnimkách, ktoré spadajú do jeho pôsobnosti, zbežné kontroly ex-ante s ohľadom na úplnosť súhrnných informácií. GR pre poľnohospodárstvo skúma formuláre so súhrnnými informáciami pred implementáciou, čo umožňuje zistiť možné problémy v počiatočnej fáze.

Pokiaľ ide o nariadenie *de minimis*, hlavný rozdiel oproti ostatným nariadeniam o skupinových výnimkách spočíva v tom, že, po prvé, toto nariadenie od orgánu poskytujúceho pomoc formálne vyžaduje, aby informoval (možného) príjemcu o skutočnosti, že dostáva pomoc *de minimis*, po druhé, orgánu poskytujúceho pomoc formálne ukladá povinnosť, aby preveril, či príjemca už neobdržal inú pomoc *de minimis* s cieľom overiť, že poskytnutie novej pomoci nepovedie k celkovej kumulácii pomoci *de minimis* nad stanovený strop. Pri prijatí nariadenia č. 69/2001 bolo dohodnuté, že od prvej podmienky by bolo možné upustiť, pokiaľ by bol zriadený „centrálny register“ pre pomoc *de minimis* poskytnutej orgánmi všetkých členských štátov. Pokiaľ je Komisii známe, takýto register zriadilo iba niekoľko členských štátov (Slovensko, Litva).

Splnomocňujúce nariadenie tiež rozšírilo úlohu vnútroštátnych súdov. Sťažovatelia sa môžu obrátiť na vnútroštátne súdy, pokiaľ ich konkurenti obdržali pomoc, ktorá nie je v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnom nariadení o skupinovej výnimke. Ak vnútroštátne súdy zistia, že kritériá neboli splnené, pomoc sa musí považovať za neoprávnenú pomoc so všetkými dôsledkami, ktoré to môže mať, vrátane vrátenia pomoci od príjemcov. Komisii nie je známy žiaden prípad, ktorý by bol predložený vnútroštátnemu súdu.

4. ZÁVERY K APLIKÁCII SPLNOMOCŇUJÚCEHO NARIADENIA A K BUDÚCEMU VÝVOJU

Skúsenosti ukázali, že ciele splnomocňujúceho nariadenia boli z veľkej časti splnené, keďže členské štáty mohli prostredníctvom zjednodušeného postupu zaviesť 1300 opatrení pomoci pre celú škálu cieľov. Toto bolo sprevádzané významným znížením oznámených opatrení pomoci, čo však Komisii iba umožnilo vysporiadať sa s väčším pracovným zaťažením v súvislosti s posledným rozšírením. Niektoré členské štáty však naďalej oznamujú opatrenia pomoci, ktorú by bolo možné implementovať v rámci nariadenia o skupinových výnimkách, a to prevažne z dôvodov právnej istoty. Pri príprave revízie skupinových výnimiek sa bude Komisia snažiť o zlepšenie a objasnenie rôznych ustanovení a definícií a opätovne zváži oblasť pôsobnosti nariadení s cieľom ďalej obmedzovať oznamovacie povinnosti a súčasne zabezpečiť, aby sa nariadenia o skupinových výnimkách týkali iba tých skupín prípadov, v ktorých Komisia môže s dostatočnou istotou vylúčiť obavy s ohľadom na hospodársku súťaž.

V súlade s akčným plánom pre štátnu pomoc¹⁵ Komisia má v úmysle preskúpiť všetky existujúce nariadenia o skupinových výnimkách, ktoré patria do jeho pôsobnosti, do jedného všeobecného nariadenia o všeobecných výnimkách a rozšíriť jeho pôsobnosť tak, aby

¹⁴ CIRCA (Communication & Information Resource Centre Administrator) umožňuje výmenu dôverných a nedôverných informácií medzi Komisiou a členskými štátmi.

¹⁵ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html

zahŕňala určité druhy pomoci na ochranu životného prostredia. Toto sa bude tiež týkať nariadenia o skupinovej výnimke pre regionálnu pomoc, ktorá bola prijatá 24. októbra 2006.¹⁶ Keďže do konca roku 2006 nebude ukončený legislatívny proces, Komisia predĺžila v decembri 2006 platnosť uvedených nariadení do 30.6.2008. Nové nariadenie o skupinových výnimkách na pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim vo výrobe poľnohospodárskych produktov bolo prijaté 6.12.2006. Toto nové nariadenie rozširuje pôsobnosť nariadenia o skupinových výnimkách pre malé a stredné podniky (Nariadenie Komisie č. 70/2001 z 12.1.2001 zmenené a doplnené nariadením č. 364/2004 z 25.2.2004) na pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim vo výrobe a marketingu poľnohospodárskych produktov. Dňa 12. 12. 2006 bolo prijaté nové nariadenie o pomoci *de minimis*.¹⁷ (Príloha A).

V súlade s akčným plánom štátnej pomoci Komisia má v úmysle tiež zvýšiť svoje úsilie v oblasti monitorovania s cieľom zabezpečiť dodržiavanie nariadení o skupinových výnimkách zo strany členských štátov. Za týmto účelom by v nariadeniach mali byť znovu zvažované pravidlá týkajúce sa transparentnosti, predkladania správ a monitorovania.

¹⁶ Nariadenie Komisie (ES) č. 1628/2006 z 24. októbra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na vnútroštátnu regionálnu investičnú pomoc, (Ú.v. EÚ L 302 z 1. novembra 2006, s. 29).

¹⁷ Vrátane pomoci pre odvetvie dopravy.

ANNEX

- A** List of all (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Commission Regulation (EC) **No 68/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **training aid** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 20-29); (Press release IP/00/1415) and **No 363/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 68/2001 (OJ L 63, 28.02.2004, p. 20-21); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 69/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid** (OJ L 10, 13.1.2001, p. 30-32); (Press release IP/00/1415)
 - Commission Regulation (EC) **No 70/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 33-42); (Press release IP/00/1415) and **No 364/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 70/2001 as regards the extension of its scope to include **aid for research and development** (OJ L 63, 28.02.2004, p. 22-29); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 2204/2002 of 5 December 2002** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid for employment** (OJ L 337, 13.12.2002, p. 3-14); (Press release IP/02/1618)
 - Commission Regulation (EC) **No 1/2004 of 23 December 2003** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of agricultural products** (OJ L 1, 03.01.2004, p. 1-16); (Press release IP/03/1691)
 - Commission Regulation (EC) **No 1595/2004 of 8 September 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of fisheries products** (OJ L 291 of 14.09.2004, p. 3-11); (Press release IP/04/827)
 - Commission Regulation (EC) **No 1860/2004 of 6 October 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid in the agriculture and fisheries sector** (OJ L 325, 28.10.2004, p. 4-9); (Press release IP/04/1188)
 - Commission Regulation (EC) **No 1628/2006 of 24 October 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **national regional investment aid** (OJ L 302 of 1.11.2006, p. 29-40); (IP/06/1453 of 24/10/2006)
 - Commission Regulation (EC) **No 1857/2006 of 15 December 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **State aid to small and medium-sized enterprises active in the production of agricultural products and amending Regulation (EC) 70/2001** (OJ L 358 of 16.12.2006, p.3-21); (IP/06/1697 of 6.12.2006)

- Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **de minimis aid**, adopted by the Commission on 12.12.2006 (IP/06/1765), state aid reform/Legislation section on Commission Web page: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html
 - Commission Regulation (EC) amending Regulations (EC) No 2204/2002, (EC) No 70/2001 and (EC) No 68/2001 as regards **the extension of the periods of application** (publication forthcoming)
- B** List of draft (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Draft Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **de minimis aid in the fisheries sector** and amending Regulation (EC) No 1860/2004, (Press release IP/06/825), OJ C 276 of 14.11.2006, p. 7., available at http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_276/c_27620061114en00070013.pdf
- C** Statistical annexes

Table 1: Trend in the number of measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005, EU-25

Type of State aid group exemption regulation	Year					Total
	2001	2002	2003	2004	2005	
SME	101	123	139	149	198	710
Training	48	80	55	79	69	331
Employment	-	-	8	21	26	55
Agriculture	-	-	-	72	88	160
Fish	-	-	-	1	22	23
Total	149	203	202	322	403	1279

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 2: Number of measures by Member State for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005

Member State	Type of block exemption regulation					
	SME	Training	Employment	Agriculture	Fish	Total
EU-25	710	331	55	160	23	1279
BE	5	23	2	3	0	33
CZ	11	1	1	2	0	15
DK	4	1	0	0	0	5
DE	96	62	9	16	0	183
EE	5	5	1	0	1	12
EL	16	2	3	1	1	23
ES	81	26	5	21	2	135
FR	6	3	2	22	0	33
IE	6	6	0	0	0	12
IT	211	89	6	39	13	358
CY	3	0	0	0	0	3
LV	4	0	0	6	0	10
LT	3	2	1	0	1	7
LU	1	0	0	0	0	1
HU	7	1	4	1	0	13
MT	5	2	2	0	0	9
NL	25	2	2	13	0	42
AT	18	7	0	8	0	33
PL	29	5	10	1	0	45
PT	1	2	0	0	0	3
SI	0	0	0	1	1	2
SK	2	1	1	0	0	4
FI	2	0	0	3	2	7
SE	0	1	1	0	0	2
UK	169	90	5	23	2	289

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 3: Aid awarded under measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2005 (in million Euro)

Member States	SME	Training	Employment	Total	Total GER as percentage of total Horizontal aid
EU-25	1544	982	420	2946	7,8
Belgium	73	37	9	120	17,1
Czech Republic	44	0	-	44	11,3
Denmark	1	0	-	1	0,1
Germany	306	49	21	375	3,1
Estonia	4	0	0	4	29,1
Greece	12	0	49	61	24,6
Spain	65	34	0	100	4,6
France	43	-	2	45	0,8
Ireland	33	1	-	34	10,9
Italy	427	488	5	920	18,0
Cyprus	0	-	-	0	0,5
Latvia	3	-	-	3	11,3
Lithuania	0	0	2	2	7,9
Luxembourg	7	-	-	7	16,1
Hungary	22	0	4	26	5,7
Malta	0	0	0	0	0,6
Netherlands	4	1	0	5	0,4
Austria	77	37	-	114	20,0
Poland	75	22	305	401	62,8
Portugal	0	81	-	81	33,0
Slovakia	0	0	1	1	0,7
Finland	1	-	-	1	0,2
Sweden	-	-	5	5	0,2
United Kingdom	346	232	17	596	18,8

Source: DG Competition - Scoreboard Autumn 2006 (Table 13). Figures exclude expenditure for measures submitted under the group exemptions for agriculture and fisheries. Figures for the EU-10 Member States are included from 1 May 2004.

Useful links and addresses:

D State aid Scoreboard

Web-address:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

E Web-page addresses of the publication of the GER measures in authentic language

– DG COMP:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

– DG AGRI:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/exemption/info_en.htm

– DG FISH:

http://ec.europa.eu/fisheries/legislation/state_aid/block_exemption_en.htm

F List of Commission Units responsible for GER/Contact addresses

DG COMP:

– Unit I1 - State aid Policy,

Head of Unit Alain ALEXIS, tel: +32 2 29 55303

– Unit I3 - State aid network and transparency,

Head of Unit Wolfgang MEDERER, tel: +32 2 29 53584

DG AGRI:

– Unit H2 Competition

Head of Unit Susana MARAZUELA AZPIROZ tel: +32 2 29 65725

DG FISH:

– Unit D3 – Legal issues,

Michel MORIN, tel: +32 2 29 67022

DG TREN:

– Unit A4 – Internal market and Competition,

Anna COLUCCI, tel: +32 2 29 68319

Questions and information on the Evaluation Report:

Wolfgang Mederer

European Commission

DG Competition

Unit I3 - State aid network and transparency

Rue de la Loi, 200

1000 Brussels

Belgium

E-mail to DG Competition: stateaidgreffe@ec.europa.eu